

címe *Megszületett. Híradás egy ígéretes gyógyhatású szerről*,⁶ valamint a megszületésekor Béres Józsefnek ajánlott *Elhúllt bolondok nyomán* című vers gépiratát.⁷ A küldemény a Béres-ügy 1977 év eleji állapotát rögzíti. Nagy László a levelét nem keltezte, de a naplójába 1977. február 1-én ezt jegyezte fel: „Ratkónak, M[argit].-nak⁸ levelet írtam...”⁹ Az elkövetkezőkben Nagy László levelét szeretném bemutatni.¹⁰

Kedves Jóska!

Küldöm az interjúhoz kapcsolt, illetve főlébe helyezett megjegyzéseket. Azt gondolom, ezt kérted, – de ha félreértettem volna, magát az interjút elküldöm, amit most gépeltek.¹¹ – A közlemény ma látom, megjelent.¹² Este, tegnap, P.-val¹³ beszélünk. Sok mindent mondott, pozitív dolgokat. Ezeket most idő híján nem közlöm, csak annyit, hogy 5 millió forintot szavaztak meg a kísérlet folytatására, az ügy egyéb támogatására. Nehéz napokat élünk át tegnap estig. A kormányzatban még tegnap is vészesen marakodtak.

Kedd

*Szeretettel üdvözöl
Nagy László*

x

Írásom még most sem jelenhet meg. Kicsit még várni kell.¹⁴ De már nyugodtabb vagyok.

x

Kedves Jóska!

Küldöm az interjúhoz kapcsolt, illetve főlébe helyezett megjegyzéseket. Azt gondolom, ezt kérted, – de ha félreértettem volna, magát az interjút elküldöm, amit most gépeltek. – A közlemény ma látom, megjelent. Este, tegnap, P.-al beszélünk. Sok mindent mondott, pozitív dolgokat. Ezeket most idő híján nem közlöm, csak annyit, hogy 5 millió forintot szavaztak meg a kísérlet folytatására, az ügy egyéb támogatására. Nehéz napokat élünk át tegnap estig. A kormányzatban még tegnap is vészesen marakodtak.

Kedd

*Szeretettel
üdvözöl*

Nagy László

Írásom még most sem jelenhet meg. Kicsit még várni kell. De már nyugodtabb vagyok.

1 Balczó Andrásról van szó.

2 Pozsgay Imréről van szó.

3 Lásd Lukács Mária: „Csodaszerről” – Gyógyítás helyett = Népszava, 105. évf., 1977. jan. 23., 19. sz., 4–5.

4 Nagy László: *Megszületett. Karácsonyi híradás a rákellenes szerről* = Uő: *Adok nektek aranyvesszőt. Összegyűjtött prózai írások*, 2. bőv. kiad., vál., szerk., jegyz. Nagy András, [Budapest], 2011, Holnap Kiadó, 143–144. Ennek egy korábban megjelent, módosított, az interjút tartalmazó változata: *Megszületett. Híradás egy ígéretes hatású szerről* = *Filmvilág*, 1987, 3. sz., [35–36.]; Erről lásd még Nagy László leveleit feleségéhez, Szécsi Margitához [*Levelek Nagy László hagyatékából* = *Hitel*, 8. évf., 1995, 7. sz., 6–9.], valamint a költő naplóját [*Krónika-töredék. Nagy László naplója 1975. február 14-től 1978. január 29-ig*]. Itt szeretném megemlíteni, hogy feltehetően 1978-ban Ratkó is megfogalmazott egy témájában és monda-

nivalójában Nagy Lászlóéhoz hasonló cikket, ami a fent említett okok miatt akkor szintén nem jelenhetett meg. Lásd RATKÓ József: [Hírlík, hogy dr. Béres József...] = *Ratkó József Összes Művei. III. Próza*, szerk., jegyz. BABOSI László, Budapest – Nagykálló, 2014, Kairosz Kiadó – Ratkó József Olvasótábori Egyesület, 326–327.

5 RATKÓ József: *Hogy ne váljék tragédiává = Ratkó József Összes Művei. III. Próza*, 186–187. Erről lásd még: KÓSA Ferenc: *A Béres-ügy. Naplójegyzetek* = *Filmvilág*, 30. évf., 1987, 3. sz., 30–34.; *Az utolsó szó jogán. Portréfilm dr. Béres Józsefről. Részletek a Mafilm Objektív Stúdió 1976–1986-ban készült dokumentumfilmjéből. Rendező Kósa Ferenc* = *Filmvilág*, 30. évf., 1987, 3. sz., 37–43.; BÉRES Klára: *Szirtfoknak lenni. Béres József életútja*, Béres Rt., 1999, 93–112.

6 Nagy László: *Megszületett. Híradás egy ígéretes hatású szerről* = *Filmvilág*, 30. évf., 1987, 3. sz., [35.]

7 A költő később az ajánlást elhagyta.

8 Nagy László feleségéről, Szécsi Margitról van szó. A levelet lásd: *Levelek Nagy László hagyatékából* = *Hitel*, 8. évf., 1995, 7. sz., 7–8.

9 Nagy László: *Krónika-töredék. Nagy László naplója 1975. február 14-től 1978. január 29-ig*, s. a. r. Görömbei András, 1994, Helikon Kiadó, 362.

10 Szeretném megköszönni Nagy László fiának, Nagy Andrásnak, hogy engedélyezte édesapja levelének publikálását.

11 Lásd Nagy László: *Megszületett. Híradás egy ígéretes hatású szerről* = *Filmvilág*, 1987, 3. sz., [35–36.]

12 Az Egészségügyi Minisztérium közleménye = *Népszava*, 105. évf., 1977. febr. 1., 26. sz., 5.

13 Pozsgay Imre politikusról van szó.

14 „Csak” tíz évet kellett várni. Lásd a 4. lábjegyzetet!

Nagy László MEGSZÜLETETT

Karácsonyi híradás a rákellenes gyógyszerről

A brándozás a csodáról – ez is emberi és gyönyörű képességünk. Ma már a megváltást nem várjuk az égből, mi emberi csodákra áhítozunk. Figyeljük a tudományt, a kutatókat erőnkéből telhetően követjük is, ahogy ez mai költőkhöz illik. Sárközi György írta valamikor: „Higgy a csodában!”. Én hiszek benne, csak a csodában hiszek – mondtam 15 évvel ezelőtt egyik író társamnak, mikor a szabolcsi „krumplis ember” írását a folyóirat visszaadta, mint „sarlátán” munkát. Immár a gyógyszerről sokat tudunk, egyre inkább személyes ügyem is. Karácsony lévén, nem fújunk meg ítéletes harsonákat, de néhány húrocskát megpendítünk. Szabolcsban, a szabolcsi homokon, az Isten háta mögött, megszületett a Csoda. Még gyermek. Azért beszélünk érte, hogy felnőhessen, ember-ezreket, -milliókat megváltson a szenvedéstől.

Dr. Béres József, 1993. (Béres Klára: *Cseppben az élet*, 2010)

A feltaláló Dr. Béres József tudományos munkatársa a Kisvárdai Növénynevelési Intézetnek. Vele és a gyógyszerügyről készített hosszú dokumentumfilmet Kósa Ferenc filmrendező. A szereplők orvosok, gyógyult betegek, családtagok. K#nytelen" megjegyz#sek." Aggódba bocsátom útjára ezt az írást. Aggódom a földalálólért s találmányáért, és aggódom sok ezer emberért, aki élni szeretne. Az alább közölt interjú a múlt év Karácsonyára jelent volna meg az *Élet és Irodalom*-ban. Az utolsó pillanatban vontam vissza, mert a december közepére ígért és várva-várt onkopatológiai jelentés nem érkezett meg. A gyógyhatású szerrel folytatott kísérletről a Chinoin gyár vezérigazgatója csak január 21-én adott hivatalos levelet. Ebben egyebek között olvasható, hogy a készítmény nem toxikus, azaz: nem mérgező. Ezt az egyetlen és igen fontos közlést vártam türelemmel és fegyelmekkel. Megjegyzendő továbbá, hogy a *Népszava* január 23-án cikket közölt a feltalálóról, a szerrel, néhány szakvéleménnyel megtúszdelt. Oly módon, mintha maga a készítmény okozná a kísérleti állatok pusztulását. Az Onkopatológiai Kutatóintézet említett jelentésében erről szó sincs. Hiszen akkor mérgezőnek kellene lennie. Úgy látszik, a cikkíró is nagyon várta a hivatalos közlést, s a kellő pillanatban harciasan elsütötte mondanivalóját. Mindenképpen megjegyzendő, hogy a tények ismerete nélkül, meggondolatlanul cselekedett. Neki csak az a fontos, hogy a rákkal fertőzött egerek nem gyógyultak meg, hanem elpusztultak. De vajon a szertől-e? Valószínű, hogy a ráktól. Hirtelenül következtet, holott a kísérletnek eddig csak az első fázisai zajlottak le, sejtenyészeteken, rágcsálókon. A cikkíró ügyet sem vet az

emberekre, akik a gyógyulás gyanújába keveredtek. Elmondja, hogy a feltaláló csupán két órát alszik naponta. Most nemcsak a korrekciót akaró készenlétem, de aggodalmam is megszólal: ő már csak két órát alszik, s nem sokáig bírja a szolgálatot. A cikkíró kijelentéseket hallgatott el a gyógyulásokról s leszögezi, hogy nincs szakszerű bizonyíték. Ezt honnan tudja, hogy ha nem járt utána? Említ halálesetet olyan gyanúsítással, mintha az illető a készítménytől halt volna meg. Ezt mivel bizonyítaná, ha erre kerülne sor? Tudommal orvosok, főorvosok olyankor folyamodnak „csodaszerhez”, ha már semmiféle gyógyyszer s módszer nem segít. Kijelenti, hogy a földaláló elhatárolta magát az orvostudománytól. Szerintem a szaktekintélyek zárkóztak el, tisztelet a kivételnek. A „társadalom-veszélyességéről” ilyen értelemben is lehetne beszélni. Írásából érződik s rosszízű, gúnyos irányultság. Említi a „jó gyógyszereket”, az úgynevezett citosztatikumokat. Ezeknek a káros mellékhatása közismert. Ha e gyógyszerektől valaki megmarad: véletlennek tekinthető, tudományos bizonyíték erre is van. Palackból kiszabadult garázdaszellemről beszél. Ezt az állítást is meg lehet fordítani, s máris etikai, társadalmi, politikai, sürgősen megoldandó kérdések sorakoznak elénk, mégpedig a találmány érdekében. Nem a jó gondolat palackbadugaszolását jelenti-e, ha ez az egyelőre felbecsülhetetlen kezdeményezés ilyen felületes értelmezéssel kerül nyilvánosságra?

Van azonban a cikkíró záradékában egy indítvány. Eszerint az ártalmatlan szert gyártani kellene, hogy a gyógyszertárakban kapható legyen. Ha más indítékból is: ezzel tökéletesen egyetértünk. Lepleződjék le ez a „háromnapos csoda”!

■ 1977. január 24.

AMÍG

”

N. L.-nek a „legvidámabb üzenetekből”

Istenem,
hát ezt is megértem!
Plakátokon ázik az arcom
s patakzik értetek – ugye értetek?! –
a könnyem -:
de
falragaszkodom
éjjel és nappal
és pont ide
mert
letépheteden
lemoshatatlan
leverhetetlen
.....
a m í g
egy félelemtől
átlyuggatott
ország roskad
a versek betüire!

(1985)